

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN VĂN TUYÊN

**GIẢI PHÁP CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ
NÔNG THÔN HUYỆN SÔNG LÔ, TỈNH VĨNH PHÚC
THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PSG. TS NGUYỄN CÚC

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của tác giả. Các số liệu và kết quả đưa ra trong Luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa được công bố tại bất kỳ công trình nghiên cứu nào. Các số liệu thông tin trích dẫn đều được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Trần Văn Tuyên

LỜI CẢM ƠN

Luận văn được hoàn thành là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu lý luận và tích lũy kinh nghiệm thực tế của tác giả. Những kiến thức quý báu mà các thầy cô giáo đã truyền đạt trong quá trình học tập đã làm sáng tỏ ý tưởng, tư duy của tác giả trong suốt thời gian hoàn thành Luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Khoa Đào tạo sau đại học trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **PGS. TS Nguyễn Cúc**, Người thầy đã tận tình hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành Luận văn này.

Trong quá trình thực hiện đề tài tôi còn nhận được sự giúp đỡ và cộng tác của các cá nhân và tập thể: Phòng Thống kê huyện Sông Lô, Phòng Tài nguyên và môi trường huyện Sông Lô, Phòng Công thương huyện Sông Lô, Phòng Tài chính – Kế hoạch huyện Sông Lô đã tạo điều kiện cho tôi trong quá trình điều tra thu thập số liệu, cũng như nghiên cứu thực hiện đề tài, tôi xin trân thành cảm ơn.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã giúp đỡ tôi thực hiện luận văn này.

Tác giả luận văn

Trần Văn Tuyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA CHUYỂN DỊCH CƠ	
CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG.....	4
1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.1. Khái niệm cơ cấu kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	4
1.1.2. Khái niệm cơ cấu kinh tế nông thôn và chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn.....	5
1.1.2.1. Cơ cấu kinh tế nông thôn	5
1.1.2.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn.....	6
1.1.2.3. Nội dung của cơ cấu kinh tế nông thôn.....	7
1.1.2.4. Những đặc điểm chung của quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn.....	10
1.1.2.5. Xu hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn	15
1.1.3. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng phát triển bền vững	16
1.1.3.1. Phát triển bền vững	16
1.1.3.2. Nội dung của chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng phát triển bền vững.....	18
1.1.3.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng phát triển bền vững	21
1.2. Cơ sở thực tiễn	28

1.2.1. Kinh nghiệm về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn ở một số nước khu vực Châu Á.....	28
1.2.1.1. Kinh nghiệm của Thái Lan.....	28
1.2.1.2. Kinh nghiệm của Trung Quốc.....	30
1.2.1.3. Kinh nghiệm của Ấn Độ	31
1.2.2. Những vấn đề rút ra từ kinh nghiệm thực tiễn của các nước trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng phát triển bền vững.....	33
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG.....	35
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	35
2.2.2. Phương pháp phân tích.....	35
2.2.2.1. Phương pháp thống kê mô tả.....	35
2.2.2.2. Phương pháp so sánh.....	35
2.2.2.3. Phương pháp phân tích và tổng kết kinh nghiệm.....	36
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin	36
2.2.4. Hệ thống các chỉ tiêu đánh giá chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn theo hướng phát triển bền vững	36
2.2.4.1. Chỉ tiêu về phát triển kinh tế.....	36
2.2.4.2. Các chỉ tiêu phát triển xã hội	37
2.2.4.3. Chỉ tiêu về môi trường	37
2.2.4.4. Các chỉ tiêu về điều kiện bảo đảm phát triển bền vững	37
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU SỰ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN HUYỆN SÔNG LÔ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG	38
3.1. Những nhân tố ảnh hưởng đến quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng phát triển bền vững ở huyện Sông Lô.....	38
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	38
3.1.1.1. Vị trí địa lý	38

3.1.1.2. Địa hình và thổ nhưỡng.....	39
3.1.1.3. Khí hậu, thời tiết, thủy văn.....	40
3.1.2. Đặc điểm về điều kiện kinh tế - xã hội huyện Sông Lô.....	42
3.1.2.1. Về Dân số và lao động.....	42
3.1.2.2. Điều kiện văn hóa - xã hội.....	44
3.1.2.3. Về phát triển kinh tế.....	45
3.1.2.4. Về bảo vệ môi trường.....	47
3.2. Tình hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn huyện Sông Lô theo hướng phát triển bền vững.....	48
3.2.1. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo ngành.....	48
3.2.1.1. Về nông nghiệp.....	48
3.2.1.2. Về công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp - xây dựng.....	57
3.2.1.3. Về dịch vụ nông thôn.....	60
3.2.2. Chuyển dịch cơ cấu theo thành phần kinh tế.....	61
3.2.2.1. Đối với kinh tế trang trại.....	61
3.2.2.2. Đối với kinh tế hợp tác xã.....	62
3.2.2.3. Kinh tế hộ.....	62
3.4. Đánh giá chung về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn huyện Sông Lô theo hướng phát triển bền vững giai đoạn 2009 - 2012.....	63
3.4.1. Những kết quả đạt được.....	63
3.4.2. Những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân.....	64
Chương 4: NHỮNG GIẢI PHÁP CHỦ YẾU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG THÔN HUYỆN SÔNG LÔ THEO HƯỚNG PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG.....	67
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn huyện Sông Lô theo hướng phát triển bền vững.....	67
4.1.1. Quan điểm.....	67
4.1.2. Mục tiêu.....	68
4.1.2.1. Mục tiêu tổng quát.....	68
4.1.2.2. Mục tiêu cụ thể.....	68

4.1.3. Định hướng phát triển các ngành chủ lực	70
4.1.3.1. Đối với cơ cấu các ngành kinh tế	70
4.1.3.2. Đối với lĩnh vực xã hội	74
4.1.3.3. Đối với cơ cấu các thành phần kinh tế	76
4.1.3.4. Định hướng phát triển kết cấu hạ tầng	77
4.1.3.5. Định hướng giải quyết việc làm, xóa đói giảm nghèo.	78
4.2. Những giải pháp cơ bản thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn huyện Sông Lô theo hướng phát triển bền vững.....	78
4.2.1. Giải pháp về đầu tư	78
4.2.2. Giải pháp chuyển dịch cơ cấu lao động và đào tạo nguồn lực.....	82
4.2.3. Giải pháp về phát triển khoa học và công nghệ, sử dụng hiệu quả tài nguyên thiên nhiên và bảo vệ môi trường.....	83
4.2.4. Các giải pháp về phát triển thị trường.....	84
4.2.5. Giải pháp về chuyển dịch cơ cấu các thành phần kinh tế nông thôn	85
4.2.6. Phát triển cơ sở hạ tầng nông thôn thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông theo hướng bền vững.....	85
4.2.7. Giải pháp phát triển lĩnh vực văn hóa - xã hội.....	86
4.2.8. Giải pháp về xử lý ô nhiễm môi trường trong sản xuất nông nghiệp, công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp	86
KẾT LUẬN	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO	90

DANH MỤC VIẾT TẮT

CCKT	: Cơ cấu kinh tế
CN	: Công nghiệp
CNH	: Công nghiệp hóa
GDP	: Tổng sản phẩm nội địa
HDH	: Hiện đại hóa
KT	: Kinh tế
KTHH	: Kinh tế hàng hóa
KTNT	: Kinh tế nông thôn
LLSX	: Lực lượng sản xuất
PTBV	: Phát triển bền vững
QHSX	: Quan hệ sản xuất
SXHH	: Sản xuất hàng hóa
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
XH	: Xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1: Cơ cấu kinh tế Thái Lan từ năm 1970 đến 1991	28
Bảng 3.1: Bảng thống kê tình hình sử dụng đất huyện Sông Lô năm 2012	40
Bảng 3.2: Dân số trung bình phân theo giới tính, thành thị nông thôn.....	42
Bảng 3.3: Lao động việc làm trong các ngành kinh tế.....	43
Bảng 3.4: Dân số trung bình phân theo giới tính, thành thị, nông thôn.....	43
Bảng 3.5: Cơ cấu sản phẩm (GDP) của các ngành qua các năm	45
Bảng 3.6: Giá trị sản xuất của các ngành qua các năm.....	46
Bảng 3.7: Giá trị sản xuất ngành nông lâm nghiệp thủy sản qua các năm.....	49
Bảng 3.8: Giá trị sản xuất ngành trồng trọt.....	50
Bảng 3.9: Diện tích và cơ cấu gieo diện tích trồng cây hàng năm.....	51
Bảng 3.10: Diện tích trồng cây lâu năm.....	52
Bảng 3.11: Số lượng gia súc, gia cầm qua các năm.....	54
Bảng 3.12: Sản lượng thịt hơi xuất chuồng qua các năm	54
Bảng 3.13: Diện tích, sản lượng thủy sản qua các năm	56
Bảng 3.14: Cơ cấu giá trị sản xuất nội ngành lâm nghiệp	57
Bảng 3.15: Giá trị sản xuất của các ngành CN-TTCN-XD qua các năm	58
Bảng 3.16: Tình hình thực hiện vốn đầu tư xây dựng cơ bản.....	60
Bảng 3.17: Tỷ lệ giá trị sản xuất ngành dịch vụ nông nghiệp	61

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Tình hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông thôn giai đoạn 2009 - 2012	47
Biểu đồ 3.2: Cơ cấu ngành nông nghiệp năm 2009	49
Biểu đồ 3.3: Cơ cấu ngành nông nghiệp năm 2012	49